

საქართველოს პარლამენტის არჩევნები 2016

- ✘ გარემოს დაცვა
- ✘ ბუნებრივი რესურსები
- ✘ მდგრადი განვითარება

ეროვნული ფორუმი

ამონარიდი

2016 წლის საპარლამენტო

არჩევნებისთვის გამოქვეყნებული

საარჩევნო პროგრამიდან

საარჩევნო პროგრამა სრულად ხელმისაწვდომია

პოლიტიკური გაერთიანების ვებ-გვერდზე: <http://forumi.ge/ge/?cat=12>

მწვანე ალტერნატივას ვებ-გვერდზე: <http://bit.ly/2cZYZZ9>

სოფლის მეურნეობის განვითარების ძირითადი პრიორიტეტები

საქართველოში სოფლის მეურნეობის სექტორის სტაბილური განვითარებისათვის, პირველ რიგში, შემუშავებული და დამტკიცებული უნდა იქნას საქართველოში სოფლის მეურნეობის განვითარების გრძელვადიანი სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა.

სოფლის მეურნეობის სტრატეგიული განვითარების დოკუმენტში განსაკუთრებული აქცენტი უნდა გაკეთდეს შემდეგ საკითხებზე:

- სასურსათო უსაფრთხოების პოლიტიკის მაღალი სტანდარტების უზრუნველყოფა: მომდევნო 5 წლის განმავლობაში საკუთარი სასურსათო პროდუქტებით ქვეყნის შიდა საჭიროებების უზრუნველყოფის არსებული კოეფიციენტი (30%) უნდა გაორმაგდეს, ხოლო მომდევნო 10 წლის განმავლობაში ამ პარამეტრმა მინიმუმ – 80%-ს უნდა მიაღწიოს;
- უნდა ჩაატაროს სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთების სრული რაოდენობრივი და ხარისხობრივი ინვენტარიზაცია და შეიმუშაოს თანამედროვე მოთხოვნების შესაფერისი მიწის კოდექსი;
- უნდა შეიმუშავოს ქვეყნის სასოფლო-სამეურნეო ფართობების მელიორაციისა და ირიგაციის გრძელვადიანი გეგმა და მომდევნო 10 წლის განმავლობაში უზრუნველყოს აღნიშნული გეგმის რეალიზაცია. ქვეყანაში მელიორაციისა და ირიგაციის საკითხების გადაწყვეტა გაზრდის ქვეყნის სასოფლო-სამეურნეო პოტენციალს და მის გლობალურ კონკურენტუნარიანობას.

გარემო და ბუნებრივი რესურსები

საქართველოს კონსტიტუციის თანახმად, სახელმწიფოს ერთ-ერთი უმთავრესი ვალდებულებაა – დაიცვას ქვეყნის ბუნებრივი და კულტურული გარემო, ხელი შეუწყოს ბუნებრივი რესურსების რაციონალურ და მდგრად გამოყენებას და უზრუნველყოს საცხოვრებლად უსაფრთხო გარემოს არსებობა.

ეკონომიკური და სოციალური განვითარების თანამედროვე ეტაპზე, განსაკუთრებულად მნიშვნელოვანია გარემოსა და ბუნებრივი რესურსებისადმი ფრთხილი და გონივრული დამოკიდებულება. მიუხედავად ქვეყანაში არსებული ეკონომიკური პრობლემებისა, საქართველო

აქტიურად არის ჩაბმული გარემოს დაცვის, გლობალური ეკოლოგიური უსაფრთხოებისა და მდგრადი განვითარებისაკენ მიმართულ საერთაშორისო პროცესებში. ქვეყანას აქვს აღებული ვალდებულება ევროკავშირის და ეროვნული კანონმდებლობის ჰარმონიზაციაზაციის “ევროკავშირთან ასოცირებული შეთანხმები“-ს თანახმად და გაეროს მიერ შემუშავებული დოკუმენტით, მდგრადი განვითარების მიზნები“-ს ვალდებულებების შესრულებაზე.

ატმოსფერული ჰაერი

ადამიანის ჯანმრთელობისა და ბუნებრივი გარემოსათვის ატმოსფერული ჰაერის უსაფრთხო მდგომარეობის მიღწევის, შენარჩუნებისა და გაუმჯობესებისათვის საჭიროა გარემოსდაცვითი საქმიანობის სფეროს და მასში შემავალი ჰაერდაცვითი საქმიანობის სექტორის სრულყოფა და მისი მდგრადი განვითარების უზრუნველყოფა, რომელს პირველი რიგის პრიორიტეტებია:

- ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების არსებული სადამკვირვებლო ქსელის გაფართოება და თანამედროვე მოწყობილობით აღჭურვა;
- ავტოტრანსპორტის გამონაბოლქვით ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შემცირების სტრატეგიის შემუშავება, რომლის მთავარი მიმართულებები იქნება: ტექნიკური დათვალიერება, ტრანსპორტის მოძრაობის ოპტიმიზაცია, სატრანსპორტო მაგისტრალეზზე საწვავის ხარისხის კონტროლის სისტემის უზრუნველყოფა, გზის საფარის გაუმჯობესება, მწვანე საფარის სტანდარტის შემოღება;
- ეროვნული კანონმდებლობის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან შესაბამისობაში მოყვანა.

წყლის რესურსები

დღეს საქართველოში, წყლის რესურსების მართვა ადმინისტრაციული პრინციპის მიხედვით 6 რეგიონული სამმართველოსა და აჭარის გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამმართველოს მეშვეობით წარმოებს.

მართვის ეს სისტემა შექმნილია რეგიონების ადმინისტრაციული საზღვრების, და არა ამა თუ იმ წყლის ობიექტის ჰიდროგრაფიული საზღვრების ფარგლებში. ამ მოძველებული მოდელისგან

განსხვავებით, წყლის რესურსების ინტეგრირებული მართვა სააუზო მიდგომას მოითხოვს, რაც, მსოფლიოს არაერთი ქვეყნის გამოცდილებით, მრავალი პრობლემის გადაჭრის ეფექტურ გზას წარმოადგენს. წყლის სააუზო მართვის პრინციპზე გადასვლა ხელს შეუწყობს:

- ფრაგმენტული (არაკომპლექსური) მიდგომის თავიდან აცილებას;
- წყლის ობიექტის მთლიან ჰიდროგრაფიულ საზღვრებში განლაგებული წყალმომხმარებელთა ინტერესების მაქსიმალურად გათვალისწინებას;
- უზრუნველყოფს წყლის რესურსების ეფექტურად გამოყენებასა და კომპლექსურად მართვას;
- სხვადასხვა სექტორების წყალმოსარგებლეების შესაბამისი რაოდენობისა და ხარისხის წყლით უზრუნველყოფას;
- კონფლიქტების თავიდან აცილებას;
- სწორი გადაწყვეტილებების მიღებას.

ყოველივე ეს კი, თავის მხრივ უზრუნველყოფს:

- მოსახლეობისთვის სუფთა წყლით მიწოდებას;
- ადგილობრივ დონეზე საკანალიზაციო/სანიტარიის სისტემების შექმნას;
- წყლის ობიექტების დაცვითი ღონისძიებების გატარებას;
- წყლის როგორც რესურსის შენარჩუნებას.

ამ სფეროში საკანონმდებლო და ნორმატიულ-სამართლებრივი რეგულირების შემდგომი განვითარებისათვის საჭირო გახდება:

- ადმინისტრაციული და სამოქალაქო სამართლის შერწყმა;
- ეკონომიკური მეთოდების რეგულირებისა და წყალსარგებლობის სფეროში სამოქალაქო ურთიერთობების უფრო ფართო დანერგვა;
- შესაბამისი ნორმატიულ-სამართლებრივი აქტების შემუშავება, რომელიც ხელს შეუწყობს მიღებული კანონების რეალიზაციასა და აღსრულებას.
- საქართველოს ძირითად მდინარეთა სააუზო მართვის გეგმების შემუშავება. ინტეგრირებული მიდგომა წყლის რესურსების მდგრადი გამოყენების მთავარი სახელმძღვანელო პრონციპი უნდა გახდეს. ეს პროცესი, რომელიც მოიცავს წყლისა (ზედაპირული, მიწისქვეშა, დაბრუნებადი) და მასთან დაკავშირებული მიწის რესურსების ისეთ ერთობლივ მართვას, რომელიც ერთი მხრივ, არ ემუქრება ეკოსისტემის მდგრადობას და, მეორე მხრივ, მაქსიმალურად უზრუნველყოფს მოსახლეობის სოციალურ და ეკონომიკურ კეთილდღეობას, ასევე შესაძლებლობას იძლევა წყლის რესურსის გამოიყენების ენერგეტიკასა და ეკონომიკის სხვადასხვა დარგებში და მოსახლეობისათვის სუფთა წყლის სახით.

წყლის რესურსების მართვის ძირითადი პრიორიტეტებია:

- წყლის რესურსების მდინარეთა სააუზო მართვის მექანიზმის დანერგვა და შესაბამისი სამართლებრივი და ინსტიტუციური საფუძვლების შექმნა;
- წყლის რესურსების სააუზო მართვის დაგეგმვისა და განხორციელების პროცესში ყველა დაინტერესებული მხარის მონაწილეობა.

იმისათვის, რომ ქვეყანამ რაციონალურად გამოიყენოს არსებული წყლის რესურსები, განავითაროს ეს სექტორი და უზრუნველყოს ამ რესურსის წყალმომხმარებელთა მდგრადი, სამართლიანი თანასწორუფლებიანობა, უნდა შემუშავდეს მდინარეთა აუზების მართვის გეგმები, რაც თავის მხრივ მოითხოვს:

- აერო/კოსმოსური ფოტოებიდან და/ან ძველი რუკებიდან, ვექტორულ ფორმატში წყლის ობიექტების (მდინარეების, შენაკადების, ტბების, წყალსაცავების, წყაროების) ზუსტი ადგილმდებარეობის დასადგენად, მდინარეთა აუზების საზღვრების და წყალშემკრები ზონების განსაზღვრას და მათ ციფრულ ფორმატში გადაყვანას;
- უნიფიცირებული კოდირების სისტემის გამოყენებით ზედაპირული წყლის ობიექტების ინვენტარიზაციას;
- მდინარეთა აუზების ფარგლებში ყველა იმ საჭირო საქმიანობის დეტალური ინვენტარიზაციის ჩატარებას, რომელიც აუცილებელია წყლის რესურსების ეფექტური დაგეგმვისა და მართვისათვის;
- თითოეული განსაზღვრული აუზისათვის წყლის კადასტრის საინფორმაციო სისტემის შექმნას;
- თითოეული მდინარის აუზის ფარგლებში, ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლების სრული ჰიდროლოგიური და ხარისხობრივი მონიტორინგის ჩასატარებლად, შესაბამის ინსტიტუციებს (ჰიდრომეტეოროლოგიურ სამსახურებს, კვლევით ლაბორატორიებს, და სხვა სამსახურებს) შორის კოორდინაციის დაგეგმვას და განხორციელებას;
- ყველა სახის წყალმომხმარებელთა და წყალმოსარგებელთა (საწარმოო ობიექტები, ჰიდროელექტროსადგურები, სოფლის მეურნეობა, წყალმომარაგება-კანალიზაციის სექტორი, მეთევზეობა/ხელოვნური ტბორები და სხვა) იდენტიფიკაციას, ინვენტარიზაციას, წყალმომხმარების აღრიცხვას და მონაცემთა ერთიანი საინფორმაციო ბაზის შექმნას;
- აუზში წყლის გამოყენებასა და დაცვასთან დაკავშირებული არსებული პრობლემების განსაზღვრას.

წყლის სააუზო მართვაზე გადასვლის შედეგად, სახელმწიფო შეძლებს:

- წყლის რესურსების ეფექტური, რაციონალური მართვის განხორციელებას;
- მდინარეების აუზების სტაბილური და ხელსაყრელი ეკოლოგიური მდგომარეობის უზრუნველყოფას;
- სახელმწიფო ინტერესების დაცვას, ტრანსსასაზღვრო წყლის ობიექტების დაცვისა და

გამოყენების სფეროში საერთაშორისო ხელშეკრულებების დადების საფუძველზე;

- კონფლიქტურ ზონებში წყლის მართვის სისტემების დანერგვას და განხორციელებას;
- ტრანსსასაზღვრო წყლის ობიექტების აღდგენის სახელმწიფოთაშორისი პროგრამების შემუშავებას და ამ პროგრამების რეალიზაციისათვის მესამე ქვეყნების და საერთაშორისო ორგანიზაციების ინვესტიციების მოზიდვას.

ნარჩენები და ქიმიური ნივთიერებები

შემუშავდება ნარჩენების მართვის გეგმა, რომელშიც პრიორიტეტულობა მინიჭებული ექნება:

- ნარჩენების შეგროვების, გაუვნებელოების, გადამუშავების, განთავსებისა და ხელახალი გამოყენების მიდგომებსა და ტექნოლოგიებს, ასევე მათი წარმოქმნის თავიდან აცილების საშუალებებს;
- გადამუშავდება კოდექსი „ნარჩენების შესახებ“, რომელშიც შევა სამრეწველო და სამშენებლო, ასევე სამედიცინო და ვეტერინარული ნარჩენების მართვის გამაუმჯობესებელი რეგულაციები;
- შემუშავდება და რეალიზდება სპეციალური პროგრამები, რომელთა მიზანი იქნება ნარჩენების მართვის სისტემაში ინოვაციურ ტექნოლოგიების დანერგვა და ახალი გადამამუშავებელი საწარმოების შექმნა – განვითარება.

კლიმატის ცვლილებით გამოწვეული ცვლილებების შერბილება და ადაპტირება

ეროვნული ინტერესების სრული დაცვითა და საერთაშორისო სტრატეგიების გათვალისწინებით, ყველა დაინტერესებული მხარის მონაწილეობით, მომზადდება კლიმატის ცვლილებით გამოწვეული ზემოქმედების ადაპტაციის ეროვნული პროგრამა, რომელშიც პრიორიტეტულობა მიენჭება ისეთ მიმართულებებს როგორცაა:

- სოფლის მეურნეობის მდგრადი განვითარების ხელშეწყობა და კულტურული

ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნება;

- დეგრადირებული ტყეების აღდგენა და მაღალი შთანთქმის უნარის მქონე ტყეების შექმნა და დაცვა;
- წყალმომარაგების სისტემების ოპტიმიზაცია, წყალდაცვითი ზონების შექმნა – შენარჩუნება;
- წყლის რესურსების ინტეგრირებული მართვის მეთოდების დანერგვა;
- სანაპირო ზოლის ინტეგრირებული მართვის პრინციპების დანერგვა;
- სივრცითი დაგეგმარების პრინციპების დანერგვა;
- განახლებადი ენერგეტიკის, ენერჯის ახალი და სუფთა წყაროების, ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების განვითარება;
- ბუნებრივი კატასტროფების წინასწარი გაფრთხილების და თავიდან აცილების სისტემა;
- მაღალტექნოლოგიური სატრანსპორტო საშუალებების, ეკოლოგიურად სუფთა საწვავის და ოპტიმალური სატრანსპორტო დერეფნების განვითარება;
- კლიმატის ცვლილების ინდიკატორთა სისტემის შექმნა.

მიწის რესურსები

ქვეყანაში სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწების შენარჩუნებისა და ნიადაგური საფარის დაცვის მიზნით აუცილებელია:

- სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების დეგრადირებული და ეროზირებული მიწების ინვენტარიზაციის მეთოდოლოგიის მომზადება, ყოფილი კოლმეურნეობების, საბჭოთა მეურნეობების მიწათსარგებლობის გეგმებისა და მიწების აღრიცხვის დოკუმენტების მოძიება;
- ქვეყნის ტერიტორიაზე სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწების დათვალიერება და აღწერა, შეგროვილი მონაცემების შედარება მიწათსარგებლობის გეგმებთან და სავარგულების მიხედვით დეგრადირებული და ეროზირებული მიწების მონაცემთა ბაზის შექმნა;
- მოპოვებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, მრავალწლიანი სარეაბილიტაციო გეგმის შემუშავება, მისი დროულად რეალიზაციის დაწყება და მასზე მონიტორინგისა და შეფასების ადეკვატური სისტემის დაწესება;
- ყველა დაინტერესებული მხარის მონაწილეობით ჩატარდება გასატარებელი მიწის რეფორმის მოსამზადებელი სამუშაო, მომზადდება მიწის ახალი კანონმდებლობა, სადაც მკაფიოდ იქნება განსაზღვრული მიწის დეფინიცია, საკუთრების ფორმები, მემკვიდრეობის საკითხი,

აღკვეთილი იქნება ფარული პრივატიზაცია, უზრუნველყოფილ იქნება საერთო სარგებლობაში ეგრეთწოდებული სათემო მიწების არსებობა და მიწის ნაყოფიერი ფენის დაცვა.

ტყის რესურსები

- საქართველოს ხელისუფლების, პოლიტიკური პარტიების, სამეცნიერო-აკადემიური კორპუსის, არასამთავრობო სექტორისა და დამოუკიდებელ ექსპერტთა წრის წარმომადგენელთა მონაწილეობით, შემუშავდება „საქართველოს ეროვნული სატყეო პოლიტიკის“ დოკუმენტი, სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა;
- შემუშავდება ახალი „საქართველოს ტყის კოდექსი“;
- გატარდება საკანონმდებლო და ინსტიტუციური ცვლილებები;
- მოხდება სატყეო კანონმდებლობის ჰარმონიზაცია საერთაშორისო კანონმდებლობასთან.

სახელმწიფო პოლიტიკა საინოვაციო ტექნოლოგიების სფეროში

შეიქმნას უწყებათაშორისი საინოვაციო საბჭო, რომლის შემადგენლობაში შევლენ დაინტერესებული სამინისტროებისა და სააგენტოების, მეწარმეთა და მეცნიერთა გაერთიანებების, არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლები. საბჭომ უნდა განიხილოს და დაამტკიცოს იმ ღონისძიებების გეგმა, რომლებიც ეხება ინოვაციურ განვითარებას განათლების, მეცნიერების, მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის, გარემოს დაცვის, ენერგეტიკისა და სხვა სფეროებში.

სავალდებულო დაგროვებითი საპენსიო სისტემა

სახელმწიფომ უნდა უზრუნველყოს სავალდებულო საპენსიო დაზღვევის ფონდის სახსრების

მაღალლიკვიდურ და დაბალრისკიან აქტივებში განთავსების მექანიზმების შექმნა. ამ მიზნით აუცილებლად მიგვაჩნია აღნიშნული სახსრების შესაძლო განთავსების მიმართულებები განისაზღვროს კანონით. მიზანშეწონილად მიგვაჩნია, საპენსიო სახსრების შესაძლო განთავსების მიმართულებები პირველ ეტაპზე, შემოიფარგლოს შემდეგი სამი მიმართულებით:

- სახაზინო ვალდებულებები;
- საქართველოში ჰიდროენერგეტიკული კომპანიების აქციების შექმნა. მათ შორის, მათ მშენებლობაში მონაწილეობის გზით;
- საქართველოს რკინიგზის და პორტების აქციების შექმნა;

ამავე დროს, მიგვაჩნია, რომ დაგროვებითი საპენსიო ფონდების ინვესტირების მიმართულებები საზოგადოების უმეტესი ნაწილის პირდაპირ ინტერესებს უკავშირდება, რის გამოც ამ საკითხის განხილვებში ჩართული უნდა იქნას საზოგადოების და მეცნიერების ფართო წრეები და საკითხი გადაწყდეს ფართო საზოგადოებრივი კონსენსუსის პირობებში.